

9.6.2017

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Lausuntopyyntö 28.4.2017(VM087:00/2015)

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sijoituspalvelulain muuttamisesta, laiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka liittyy muun muassa Euroopan unionin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin (MIFIDII) kansalliseen täytäntöönpanoon. Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) esittää lausuntonaan kuluttaja-asemassa olevien ei-ammattimaisten piensijoittajien suojan näkökulmasta seuraavaa:

KKV ei kannata **riippumatonta sijoitusneuvontaa** koskevaa sääntelyä luonnoksessa ehdotetussa muodossa niiltä osin kuin sallittaisiin se, että toimija voi tarjota ”riippumatonta sijoitusneuvontaa” silloin kun toiminta ei tosiasiasa ole riippumatonta. Termiä ”riippumaton neuvonta” on harhaanjohtavaa käyttää silloin, kun toimija tosiasiasa edistää omien tuotteiden tai palveluiden myyntiä. Ehdotuksen mukaan ”riippumatonta sijoitusneuvontaa” tarjoava toimija saisi tarjota ja arvioida osana valikoimaa myös rahoitusvälineitä, joita on laskenut liikkeelle tai tarjoaa toimija itse tai siihen läheisessä suhteessa oleva. KKV ei kannata ehdotusta näiltä osin.

Kuluttajansuojasääntelyssä on yleisesti pidetty tärkeänä ja huolehdittu eri toimialoja koskevassa lainsäädännössä siitä, että eri toimijoiden roolit pidetään mahdollisimman selkeinä. Esimerkiksi kuluttajaluottosääntelyssä ja kuluttajilla tarjottavia vakuutuksia koskevassa sääntelyssä nämä kysymykset ovat olleet kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä esillä myös kuluneen kahden vuoden aikana.

Kuluttajanäkökohdista tärkeänä on pidetty muun muassa sitä, että neuvontaa ja myyninedistämistä ei sekoiteta toisiinsa. Kuluttajan tulee saada muun muassa käytetyn terminologian perusteella helposti selkeä kuva toimijoiden roolista. Lainsäädännössä ei tule legitimoida harhaanjohtavien termien käyttämistä kuluttajille tarjottavien hyödykkeiden yhteydessä. Sijoitusneuvonnan osalta terminologia on kuitenkin jo vanhastaan hieman poikennut muista toimialoista. ”Riippumaton neuvonta” termin suhteen edellytyksiä on kuitenkin syytä tiukentaa vastaavalla tavalla kuin Ruotsissa ehdotetaan (luonnos s. 54).

KKV katsoo, että ehdotettua joukkorahoituslain 10 §:ää tulisi tarkastaa jatkovalmistelussa rahoitusvälineillä tapahtuvan sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen osalta. **Asianmukaisuusarviointia koskevat joukkorahoituksen välittäjän velvollisuudet** eivät saa supistua suhteessa nykyisin voimassa olevaan säännökseen. Muussa tapauksessa ehdotetusta sääntelystä seuraisi, että sijoittajansuoja heikkenee suhteessa vastikään

8.6.2017

voimaan tulleeeseen sääntelyyn (TaVM 15/2016 vp, s. 11).
Joukkorahoituslain 10 §:n 3 momentin 5 kohdassa tulisi viitata myös
sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n 2 momenttiin.

KKV katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi vielä harkita
sijoittajansuojasääntelyn näkökulmasta, onko **kannustinsääntelyn** osalta
perusteita lisätoimenpiteille. Luonnoksessa (s. 53-55) tuodaan esille, että
useassa jäsenvaltiossa on jo nykyisin voimassa direktiivin
vähimmäisvaatimuksia tiukempia säännöksiä kannustimien osalta. Lisäksi
luonnoksessa selostetaan muun muassa Ruotsin Finanssivalvonnan esille
nostamia ongelmia, jotka liittyvät sellaisiin provisioihin, jotka maksetaan
samalla, kun asiakas tekee merkinnän. Tällöin sijoitusneuvontaa tarjoavalle
sijoituspalveluyritykselle muodostuu houkutus suositella, että asiakas
vaihtaa sijoituskohteita usein.

Juhani Jokinen
pääjohtaja

Paula Hannula
lakimies